

af resolutionens substans, men fandt ikke de skete ændringer tilstrækkelige imødekomende. Frankrig gentog sit formelle synspunkt, at resolutionen var en overskridelse af organisationens kompetence i henhold til FN-pagten.

Når resolutionsforslaget ikke fik en videregående formulering og således var mere moderat end det forslag, der var til debat i koloniudvalget, har hensynet til at undgå et veto formentlig været det afgørende; de afro-asiatiske lande synes dog også i et vist omfang at have været under indtryk af, at Portugal trods alle afgørende og alvorlige indvendinger, som kan rettes mod det portugisiske kolonistyre — i modsætning til Sydafrika — ikke har stillet sig afvisende over for drøftelser og kontakt med FN.

Efter vedtagelsen af sikkerhedsrådets resolution holdt den portugisiske regeringschef, dr. Salazar, en radiotale indeholdende en redegørelse for og analyse af Portugals politik over for de oversøiske områder, dets forhold til de afrikanske stater og til FN. Talen blev en gentagelse af de kendte og ovenfor beskrevne portugisiske standpunkter og indeholdt således ingen tegn på en ændret portugisisk kurs.

10. *Forhandlingerne i efteråret 1963 mellem Portugal og de afrikanske stater.*

I medfør af anmodningen i sikkerhedsrådsresolutionens operative paragraf 7 rettede generalsekretæren i midten af august 1963 en forespørgsel til den portugisiske regering om, hvilke skridt den havde taget til gennemførelse af resolutionens bestemmelser.

I det portugisiske svar hed det, at den portugisiske regering, uden at præjudicere sin principielle stilling til spørgsmålet, var villig til at samarbejde med generalsekretæren for at klargøre visse problemer, som var rejst under sikkerhedsrådsdebatten. Samtidig indbød den portugisiske regering generalsekretæren til at aflægge besøg i Lissabon snarest muligt. Generalsekretæren beklagede i sit svar, at han var forhindret i at komme til Lissabon personligt, men tilbød at sende en af sine undersekretærer, Godfrey Amachree, som bl. a. er generalsekretærens repræsentant i koloniudvalget. Amachree aflagde derefter besøg i Lissabon 9.-11. september 1963 og havde under besøget drøf-

telser med bl. a. Portugals statsminister og udenrigsminister. Efter at generalsekretæren havde overvejet Amachrees beretning om forhandlingerne, foreslog han, at der blev indledt drøftelser mellem Portugal og de afrikanske stater, hvad begge parter akcepterede. I drøftelserne deltog fra portugisisk side udenrigsminister, dr. Franco Nogueira, og fra afrikansk side Liberias, Nigerias, Madagascars, Sierra Leones og Tanganyikas udenrigsminister samt Ghanas, Guineas og Marokkos faste repræsentanter ved FN.

Drøftelserne kom navnlig til at dreje sig om den portugisiske regerings forståelse af begrebet selvbestemmelse. Den portugisiske udenrigsminister erklærede, at selvbestemmelsesret efter hans regerings opfattelse bestod i befolkningens tilslutning til en bestemt politisk struktur, statstype og administrativ organisation. Portugal mente derfor, at når befolkningen i en stat deltog i varetagelsen af de administrative anliggender og det politiske liv på alle niveauer, tog befolkningen del i de beslutninger, som var afgørende for ledelsen af statens anliggender. Dette skete efter hans opfattelse i de portugisiske territorier, hvor befolkningen deltog i valgene til og var valgbare til de lokale råd, de økonomiske og sociale råd, det oversøiske råd og til nationalforsamlingen.

Repræsentanterne for de afrikanske stater gav hertil udtryk for, at man kun kunne acceptere den portugisiske forståelse af selvbestemmelsesbegrebet, såfremt den indbar, at befolkningerne selv havde ret til at bestemme deres områders fremtid, og at de havde ret til at frigøre sig fra moderlandets herredømme.

Da de afrikanske repræsentanter ønskede nøjere klarlagt, hvad den portugisiske forståelse af selvbestemmelsesbegrebet indbærer, gav den portugisiske udenrigsminister en redegørelse for de administrative og politiske reformer, hans regering havde gennemført. Drøftelserne blev derefter afbrudt af de afrikanske repræsentanter.

Selv om drøftelserne på grund af den terminologiske uenighed ikke førte til egentlige resultater, måtte selve dette, at der havde kunnet etableres forhandlingskontakt, betegnes som et fremskridt, og generalsekretæren gav ved offentliggørelsen af sin rapport til sikkerhedsrådet om drøftelserne ud-